

بررسی اثرگذاری فرهنگ و معماری در شکل دهی یکدیگر

محمد امین بسمل^{1*}، راحله رستمی²، شاهین زوورزی³

1- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری دانشگاه غیرانتفاعی کمال الملک نوشهر، mabesmel@gmail.com

2- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، raheleh.rostami@yahoo.com

3- عضو هیئت علمی دانشگاه غیرانتفاعی کمال الملک نوشهر، shahin.zoovarzi@yahoo.com

چکیده

محیط زیست آدمی بر اساس تصادف به وجود نیامده و معلول فرهنگ جوامع است. اگر چه اعتقاد عموم معماران بر آن است که ساختار فرهنگی و اجتماعی هر ملت می تواند بر تظاهرات کالبدی و فضایی مصنوعات آن تاثیر بگذارد، اما بدون تردید ویژگی های کالبدی و فضایی نیز می توانند در پویایی، استمرار و یا تغییر روابط اجتماعی و فرهنگ ملت ها موثر باشند. یکی از اصلی ترین اهداف معماری، تقویت و ارتقاء فرهنگ جامعه از طریق بازنمایی مظاهر تمدن همچون هنرها، شهر و فضای شهری گذشته است که از استقلال و هویت مختص خود برخوردار بوده اند و در صدد است مفاهیمی ایجاد کند که نهایتا موجب ادراک معنایی همچون احساس تعلق به مکان، حس شهروندی و تداعی خاطرات گذشته شود. حال آنکه خود یک پدیده اجتماعی است که از فرهنگ نشات میگیرد. در این مقاله سعی بر آن شده تا با شناخت بنیادین مقوله فرهنگ و چگونگی شکل گیری سیمای شهری به تحلیل اثر گذاری آنها به دنبال کشف رابطه معنادار این دو با یکدیگر باشیم.

واژه های کلیدی: فرهنگ، معماری، سیمای شهری

1- مقدمه

هر بنا یا شهر تنها به میزانی زنده است که گستره فرهنگی و اجتماعی خود را بنماید و نشانی از نیازها و تفکرات جامعه باشد و دارای هماهنگی بین تفکرات مردم و حاکمیت جامعه به وجود آورد و بتواند از این طریق نیازهای اجتماعی، فرهنگی و... را در جامعه تامین نماید. از این روی نمای ساختمان در تعریف و شکل دهی شهر نقش بسیار مهمی ایفا می کند. چرا که نمای ساختمان خالق نمای شهری است. جداره خیابان در واقع سیمای فضاهای جمعی است که حاوی ارزشهای فرهنگی و محیطی جامعه است که در دوران مختلف شکل گرفته و به عنوان شناسنامه یک جامعه حاوی میراث فرهنگی آن به شمار می رود [1]. معماری نتیجه و حاصل فرهنگ جامعه است. نگاهی اجمالی به تاریخ معماری ایران و سایر تمدن ها ی جهان نشان می دهد که هیچ اثر بزرگ معماری وجود ندارد که بر اساس اندیشه و جهان بینی پدید نیامده باشد. [2] هر تمدن یا قومی در دوران مختلف، معماری خاصی را منطبق با فرهنگ خود ارائه می دهد. در واقع هر آنچه از فرهنگ بر می خیزد، پس از گذر داده شدن تدبیر ها و شگردها، فنون و ابداعات، چه در حیطه جوابگویی به کاربردها و چه در تطبیق حجم ها و سطح ها، مادی می شود. ماده ای که به دست انسان و برای انسان کار شده است. [2] هدف این پژوهش تعریف مفهوم فرهنگ و شناخت آن در